

قهوه ای که سادات برای عبدالناصر درست کرد

مهرداد فرهمند

در آستانه چهلمین سالگرد درگذشت جمال عبدالناصر، رهبر مصر و شخصیت بزرگ عرب، بار دیگر احتمال قتل او به دست جانشینش محمد انور سادات مطرح شده است.

محمد حسنین هیکل، روزنامه نگار پر آوازه عرب، در سخنانی در تلویزیون الجزیره گفته احتمال دارد انورسادات به جمال عبدالناصر زهر خورانده و او را به قتل رسانده باشد. در پی پخش این برنامه، دختر انورسادات با شکایت به دادستانی کل مصر، علیه آقای هیکل به اتهام افترا و خدشه دار کردن وجهه انورسادات اقامه دعوا کرده است.

جمال عبدالناصر در واپسین روزهای عمرش میزبان نشست اضطراری سران اتحادیه عرب بود که برای پایان بخشیدن به جنگ میان فدائیان فلسطینی و ارتش اردن در هتل نیل هیلتون قاهره گردآمده بودند. این گردهمایی پس از عقد پیمان صلح میان یاسر عرفات رهبر فلسطینیان و ملک حسین پادشاه اردن در 27 سپتامبر 1970 پایان یافت.

جمال عبدالناصر (دوم از راست) در آخرین روز عمرش میزبان نشست اضطراری سران اتحادیه عرب در قاهره بود

جمال عبدالناصر پس از آنکه امیر کویت، آخرین مهمان نشست را تا فرودگاه قاهره بدرقه کرد دچار سکته قلبی شد و بعد از انتقال به منزل شخصی اش درگذشت، هنگام مرگ علاوه بر همسر

ایرانی اش تحیه، معاون اولش محمد انور سادات و دوست شخصی اش محمد حسنین هیکل بر بالینش حاضر بودند.

فردای آن روز رسماً اعلام شد که رهبر مصر به مرگ طبیعی از دنیا رفته است.

دعوی رقیه و هدی

جمال عبدالناصر همراه با فرزندانش عبدالحمید و هدی

مرگ ناگهانی عبدالناصر مردم جهان عرب را بهت زده کرد و بسیاری بسختی می توانستند باور کنند که چنین رهبر محبوب و اثرگذاری به قتل نرسیده باشد.

در سالهای بعد گمانه زنی در مورد قتل عبدالناصر هر از گاهی در کتاب یا نشریه ای منتشر می شد و معروفترین مورد از آن مصطفی محمود پزشک و نویسنده معروف مصری بود که به مدت هیجده سال برنامه ای پربیننده به نام علم و ایمان را در تلویزیون مصر تهیه و اجرا می کرد.

مصطفی محمود در کتاب خاطراتش این احتمال را مطرح کرد که قلب جمال عبدالناصر پس از خوراندن زهر به او دچار عارضه ای شده که سرانجام به سکتة او انجامیده است.

اما نام انور سادات به عنوان متهم چنین "قتلی" حدود پنج سال پیش در هفته نامه مصری رادیو و تلویزیون (الاذاعة و التلویزیون) طی گفتگویی با هدی دختر جمال عبدالناصر به میان آمد که وی در آن گفته بود: "سادات پدرم را کشت".

رقیه دختر انور سادات علیه مجله رادیو و تلویزیون به دادگاه شکایت کرد اما دادگاه این هفته نامه را تبرئه کرد.

بار دیگر دو سال پیش گفتگویی با هدی عبدالناصر این بار در هفته نامه مصری خمیس (پنجشنبه) چاپ شد که وی در آن انور سادات را متهم کرد که جاسوس و مزدور آمریکا بوده و پدرش را به قتل رسانده است.

رقیه سادات این بار به جای نشریه از خود هدی عبدالناصر به دادگاه شکایت برد، خانم عبدالناصر به پرداخت یکصد و پنجاه هزار لیره غرامت (حدود 26 هزار دلار) به رقیه سادات محکوم شد اما او همچنان بر ادعای خود پای فشرد و از پرداخت غرامت سر باز زد. وقتی سرانجام مأموران پلیس برای اجرای حکم دادگاه به خانه اش ریختند تا معادل مبلغ غرامت را از اموال او ضبط کنند، ناچار شد مبلغ غرامت را فراهم کند و بپردازد.

ورود هیکل

پس از درگذشت جمال عبدالناصر، انور سادات (چپ) معاون او رهبری مصر را بر عهده گرفت

با وجود چنین سابقه ای، هدی عبدالناصر هیجده روز پیش (اول سپتامبر) در برنامه ای به نام دوام الحال در شبکه تلویزیونی نیل، باز هم انور سادات را قاتل پدرش معرفی کرد.

این بار این اتهام تأیید ضمنی محمد حسنین هیکل را به همراه داشت که علاوه بر اینکه یکی از بزرگترین چهره های فرهنگی جهان عرب به شمار می رود، از دوستان نزدیک جمال عبدالناصر و شاهد مرگ او بوده است.

محمد حسنین هیکل پنجشنبه گذشته در برنامه تجربه زندگی (تجربه حیاة) در تلویزیون الجزیره گفت: "جمال عبدالناصر سه روز پیش از مرگش در سوئیت شخصی خود در هتل نیل هیلتون قاهره در حال گفتگو با یاسر عرفات برای پایان دادن به درگیری فدائیان فلسطینی با ارتش اردن بود که بحث بالا گرفت و حال عبدالناصر منقلب شد تا آنجا که برخاست و به یاسر عرفات گفت یا پا می شوی می رویم پایین در تالار اجتماعات و پایان بی نتیجه مذاکرات را اعلام می کنیم یا اینکه می نشینیم حرف جدی می زنیم و به توافق می رسیم. سادات که حال عبدالناصر را چنین دید گفت رئیس، تو به یک فنجان قهوه نیاز داری من خودم برایت درست می کنم. بعد رفت توی آشپزخانه، اما وقتی قهوه درست می کرد محمد داوود آشپز مخصوص عبدالناصر را که از سیاهپوستان نوبه ای بود از آشپزخانه بیرون کرد، بعد قهوه را به دست خودش آورد و به عبدالناصر داد و او هم قهوه را نوشید".

در چهل سالی که از مرگ عبدالناصر می گذرد این نخستین بار بود که چنین روایتی از زبان محمد حسنین هیکل شنیده شد. او در ادامه برنامه تأکید کرد که در حال حاضر هیچکس نمی تواند ثابت کند که انور سادات در قهوه جمال عبدالناصر زهر ریخته بود و در هتل نیل هیلتون هم هیچ نوع زهری پیدا نشد.

با اینکه محمد حسنین هیکل صراحتاً به قتل جمال عبدالناصر اذعان نکرد، فردای پخش اظهارات او، رقیه سادات شکواییه ای علیه او به دادستان کل مصر تقدیم کرد.

'عامل آمریکا'

محمد حسنین هیکل گفت که در حال حاضر هیچکس نمی تواند ثابت کند که انور سادات در قهوه جمال عبدالناصر زهر ریخته بود

محمد حسنین هیکل در سخنانش در تلویزیون الجزیره پیش از آنکه به احتمال دست داشتن سادات در قتل عبدالناصر برسد گفت که سازمانهای اطلاعاتی آمریکا، اسرائیل، فرانسه و بریتانیا و همچنین شاهنشاه ایران و پادشاه عربستان سعودی بارها برای قتل عبدالناصر توطئه کردند.

هدی عبدالناصر هم در دفاع از اتهام قتل پدرش به دست سادات به نوشته هایی در مطبوعات و کتب غربی اشاره کرد که از ارتباط سادات با سازمان اطلاعاتی آمریکا در زمان حیات عبدالناصر حکایت می کند.

اتهام چنین ارتباطاتی در مورد سادات را روزنامه نگاری چون باب وودوارد که با پرده برداشتن از ماجرای واترگیت شهرت جهانی پیدا کرد هم مطرح کرده است.

باب وودوارد در کتاب خود به نام سرپوش نوشته که از مدتی پیش از مرگ عبدالناصر، سازمان اطلاعات عربستان سعودی برای سادات مقرری ثابت تعیین کرده بود.

ریاست سازمان اطلاعات عربستان سعودی (المخابرات العامه) در آن زمان کمال ادهم، برادر زن ملک فیصل پادشاه عربستان سعودی بود که ارتباطات نزدیکی با سیا داشت. از کمال ادهم با عنوان پدرخوانده اطلاعاتی خاورمیانه و رابط سیا با دستگاههای اطلاعاتی کشورهای عربی یاد می شود.

در جریان یک رسوایی مالی که در سالهای دهه نود میلادی در ایالات متحده برملا شد و پای برخی مسئولان آمریکایی را هم به میان کشید، پرده از فعالیتهای مالی و سیاسی پشت پرده کمال ادهم برداشته شد؛ برت لنس که در زمان جیمی کارتر رئیس سازمان مدیریت و بودجه آمریکا بود در شهادت خود در دادگاه این رسوایی گفت کسی که صلح کمپ دیوید را میان انور سادات و اسرائیل تدارک دید کمال ادهم بود.

حسین شافعی، یکی از معاونان جمال عبدالناصر که پس از مرگ عبدالناصر هم معاون اول انور سادات شد، چند سال پیش در گفتگویی با تلویزیون الجزیره بر اتهامهایی که در مورد ارتباطات سادات و سازمان اطلاعاتی آمریکا مطرح است صحنه گذاشت و او را خیانتکار نامید.

انور سادات پس از آنکه بر جای جمال عبدالناصر نشست رویه ای متفاوت با او در پیش گرفت، با اسرائیل صلح کرد و دشمنان زیادی در کشورهای اسلامی و عربی برای خود تراشید که سرانجام جاننش را از وی ستاندند.